

בעניין:

1. עוצמה יהודית – חזית יהודית לאומית

2. עו"ד איתמר בן גביר

באמצעות עו"ד איתמר בן גביר
מרחוב הלל 5, ירושלים
טל: 02-6459003; פקס: 02-6459010

המבקשים

נגד

1. הרשימה המשותפת

ע"י ב"כ ד"ר חסן גביארין עו"ד ו/או עו"ד סאוסן ז'הר ו/או
פאדי חירי ו/או סוהאד בשארה ו/או מאיסאנא מוראני
ו/או נארימן שחאדה-זועבי ו/או סארי עראף
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94, חיפה
טל: 049501610; פקס: 049503140

2. היועץ המשפטי לממשלה

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים

המשיבים

כתב תשובה מטעם הרשימה המשותפת

הרשימה המשותפת מתכבדת בזאת להגיש את תשובתה בפני ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22 לבקשת פסילת מועמדותה לבחירות לכנסת שהוגשה על ידי המבקשים (להלן: "הבקשה") כדלקמן:

1. הרשימה המשותפת היא איחוד של הסיעות חד"ש, תע"ל, בלי"ד ורע"ם. היא התמודדה לבחירות לכנסת ה-20 וזכתה להיות הרשימה השלישית בגודלה בכנסת. בבחירות לכנסת ה-21 התפצלה הרשימה לשתי רשימות (חד"ש-תע"ל ו- רע"ם-בלי"ד) וכעת היא מתמודדת לבחירות לכנסת ה-22 במתכונתה המקורית. סיעת חד"ש שהגרעין שלה הוא מק"י, הינה הסיעה הוותיקה ביותר בכנסת ושלוש הסיעות האחרות המרכיבות את הרשימה המשותפת מיוצגות בכנסת מאז שנות ה-90 של המאה הקודמת.

2. ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22 (להלן: הוועדה) מתבקשת לדחות את בקשת הפסילה הנדונה על הסף. מדובר במבקשים סדרתיים הדואגים בכל בחירות לכנסת במהלך שני העשורים האחרונים להגיש בקשות פסילה נגד הרשימות הערביות. המבקשים הינם פעילים בתנועת "כך" הגזענית שהוכרזה כארגון טרור ואשר פעיליה מסיתים לגזענות ולשנאה נגד האזרחים הערבים. לכן, טבעי הוא שיגישו גם הפעם בקשת פסילה נגד הרשימה המשותפת ללא קשר אם הכנסת ה-21 התפזרה מיד לאחר היבחרותה שכן הגיונם הפוליטי של המבקשים הוא "להילחם" נגד האזרחים הערבים באשר הם ובכלל עת.
3. המניע הגזעני העומד מאחורי הבקשה מתגלה גם מתוכנה. שכן היא לא רק מתעלמת מהמשפט ולא רק מסלפת עובדות אלא פרשנותה לעובדות הוא גזעני באופן מובהק. כך למשל, ולפי הבקשה הנדונה, עצם היאחזותם של חברי הרשימה במאבק על בסיס שוויוני הוא פסול כי הוא עלול לפגוע בעליונות של היהודים; עצם העלאת בקשה אוניברסאלית כמו הכרה בהפליה היסטורית או בעוול היסטורי הוא הרסני כי הוא מעיד על מודעות לאומית; ועצם הגדרתם לעצמם כערבים-פלסטינים עם נרטיב היסטורי הוא קריאה לטרור כי אין נרטיב לגיטימי לאזרחים הערבים אשר מצדיק את זכותם לקיום כקבוצה לאומית.
4. לכן, קיום דיון אודות הטיעונים המועלים בבקשה הינו כשלעצמו בעייתי ביותר משום שהוא עלול להעניק לגיטימיות לגזענות עצמה. דיון מסוג זה עלול, אפוא, לבקש מתן הסברים לשאלות כמו, מדוע אחיזתו של אזרח ערבי בנרטיב לאומי או במאבקו למען שוויון או סירובו להמשך הכיבוש הם עניינים לגיטימיים וחוקיים.
5. על כן, הפתרון למלכודת גזענית זו היא מתן תגובה אשר מתעקשת על עמידה על כל תנאי פסילת רשימה ובראש ובראשונה קיום מבחני הראיות הנדרשות להוכחת קיומן של עילות הפסילה. במילים ישירות יותר, במקום דיון ערכי עם בקשה גזענית שעלול לגרור את המשיבה ולו באופן עקיף להסביר את המובן מאליו במישור האוניברסאלי, המשיבה תוביל לדיון משפטי דווקני; וככל שיהיה פורמלי יותר, הוא יכה יותר בהזדמנות להשתמש בהליך זה כבמה להסתה לגזענות. כך נעשה.
6. ראשית כל, רוב הפריטים המועלים בבקשה הם מוכחשים מכל וכל אלא אם נאמר אחרת ובאופן מפורש. פריטים אלה נשענים על קטעי עיתונות, אמרות או כתבות ערוכות באתרי אינטרנט אשר לא נכתבו על ידי הרשימה המשותפת או מי מטעמה אלא על ידי אחרים ולפי לשונם, סגנונם, התרשמויותיהם ודעותיהם. חלק ניכר מהכתבות המיוחסות בבקשה נערכו על ידי כלי תקשורת ימניים קיצוניים המזוהים עם בקשת המבקשים.
7. כמו כן, כל פרשנות המופיעה בבקשה ואשר מתייחסת לפריט מפריטיה המיוחס לרשימה או למועמד/ת היא מוכחשת בזה אלא אם ציינה המשיבה מפורשות אחרת. הדבר כולל גם פרשנות או הסבר המלווה לפוסט שיצא מטעם מי ממועמדי הרשימה שכן הסברים אלה הינם מסולפים ולא קשורים לתוכן המקורי שלהם.

8. על הקביעות לפיהן אין בקטעי העיתונות, כתבות ואתרי אינטרנט כדי לענות על הדרישה שהראיות הן ברורות, משכנעות וחד משמעיות וכי אמונתם של מקורות אלה אינו מהימן ומוטל בספק רב ראו א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה נגד ח"כ טיבי, פ"ד נז(4) 1, 61 (2003). פסקה 19 לפסק דינה של הנשיאה ביניש בעניין בל"ד: ע"ב 561/09 בל"ד – המפלגה הלאומית הדמוקרטית נגד וועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-18, פסק דין מיום 7.3.2011; ופיסקה 24 לפסק דינו של הנשיא גרוניס בעניין זועבי: א"ב 9255/12 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת התשע-עשרה נ' ח"כ חנין זועבי (פורסם בנבו, 20.8.13) וכן פיסקה 26 לפסק דינה של הנשיאה נאור ב- א"ב 1095/15 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים ואח' נגד ח"כ חנין זועבי (ניתן ביום 10.12.2015).

9. שנית, רוב הפריטים המיוחסים לרשימה או למועמדיה וללא קשר לתוכנם, אינם רלוונטיים בהיותם ישנים ולא שייכים למסכת העובדתית הרלבנטית לבחירות לכנסת ה-22. רק לאחרונה ניתן פסק הדין שהתייחס לבקשת המבקשים לפסול את רשימת חדי"ש-תע"ל ואת רשימת רעם-תע"ל לבחירות לכנסת ה-21. בית המשפט העליון דחה את ערעור הבחירות מטעם המבקשים נגד ועדת הבחירות המרכזית שלא פסלה את רשימת חדי"ש-תע"ל וכן הוא קיבל את ערעורה של רשימת רעם-תע"ל נגד פסילתה על ידי ועדת הבחירות המרכזית על בסיס בקשת המבקשים (א"ב 1806/19 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 נגד ד"ר עופר כסיף) (פסק דין 21.3.19, פסק דין מנומק מיום 18.7.2019) (להלן: "עניין כסיף").

10. בפסק דין זה דחה בית המשפט העליון את ניסיונם החוזר והנשנה של המבקשים להעלות ראיות ששייכות מבחינת מועדיהן לבחירות שקדמו ואשר היתה הכרעה סופית בעניין כשירות רשימה או מועמד (ראו פסקאות: 60 ו-77 לפסק דינה של הנשיאה חיות בעניין כסיף אשר מתייחסות לראיות שהעלו המבקשים בעבר נגד רע"ם-בל"ד ונגד חדי"ש-תע"ל).

11. על אף הנמקותיו של בית המשפט העליון בעניין, המבקשים שוב חוזרים על תופעה זו שמתבצעת בחוסר תום לב בהיותה לא טורחת לגלות לחברי הוועדה שהעניין הועלה בעבר על ידיהם. כך למשל, הנושא הראשון "הפותר והחגיגי" שמעלים בבקשתם הנדונה בפסקאות 6-11 בעניין ביקורי אסירים ביטחוניים, הם כבר העלו בבקשתם בבחירות האחרונות לכנסת ה-21 כאשר התייחסו לביקור של ח"כ יוסף ג'בארין לאסיר מרואן ברגותי (לעניין זה ראו פיסקה 57 בבקשתם פ"ד 3/21 נגד חדי"ש-תע"ל שהוגשה בפני הוועדה לבחירות לכנסת ה-21). גם כעת כמו לפני כמה חודשים, המבקשים מסתירים מעיני הוועדה שמתקיים הליך בפני בג"ץ נגד החוראה האוסרת על חברי כנסת לבקר אסירים ביטחוניים מזה קרוב לשלוש שנים; והם גם מסתירים שהן עמדת הכנסת והן עמדת השב"ס מסכימות על ביטול האיסור הקיים שחל על כל חברי הכנסת וכי הדיון בפני בג"ץ מתקיים כעת על היקף המגבלה (ראו בג"ץ 4252/17 ח"כ ג'בארין נגד הכנסת) (תלוי ועומד).

12. עוד דוגמה הוא הנושא השני המופיע בבקשה הנוכחית תחת הכותרת "הצעת חוק-יסוד: מדינת כל אזרחיה" שהועלתה על ידי סיעת בל"ד והיה ניסיון להגיש אותה בפני הכנסת ה-20. גם נושא זה הועלה והוכרע לאחרונה בעניין כסיף (ראו פיסקה 58 לפסק דינה של הנשיאה חיות בעניין כסיף).

13. ודוק, מספר הפריטים המופיעים בבקשה הנדונה ואשר שייכים למסכת העובדתית של בחירות קודמות ולפני פסק דין כסיף הוא 19 מתוך 30. היינו, קרוב ל- 63% מכלל הפריטים שוכללו בבקשה היום אינם רלבנטיים לדיון.

14. לכן דיון מחדש בפריטים ששייכים למועדים שקדמו לעניין כסיף, וללא קשר לתוכנם, הוא למעשה בבחינת ערעור מחדש על פסק הדין כסיף על שלוש חלקיו הנוגעים למרכיבי הרשימה המשותפת (ד"ר עופר כסיף, רעם-בל"ד ו- חז"ש-תע"ל). הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר המבקשים עצמם היו שותפים וחלק מכל הליכי הפסילות שהועלו בעניין כסיף.

15. לפיכך, נתייחס כאן לפריטים השייכים מבחינת המועדים שלהם למסכת העובדתית הרלבנטית לבחירות לכנסת ה- 22. היינו, לפריטים שהמועד שלהם הוא לאחר פסק דין כסיף שהוא ה- 21.3.19. נבקש תחילה להתייחס לעילות הפסילה על פי סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת וכן למבחנים שנקבעו לענין הסף הראייתי הנדרש.

16. לגבי העילה בדבר שלילת קיומה של המדינה כיהודית נקבע על ידי בית המשפט העליון כי צריך להביא ראיות המתייחסות לגרעינים המינימליים הכוללים:

"את זכותו של כל יהודי לעלות למדינת ישראל שבה יהיה רוב יהודי; כי עברית היא שפתה הרשמית המרכזית של המדינה; כי סמליה וחגיגה של המדינה משקפים בעיקרם את המסורת היהודית, וכי מורשת ישראל היא מרכיב מרכזי במורשת החדתית והתרבותית של המדינה." (עניין כסיף פסקה 13).

17. לעניין העילה לפי סעיף 7א (א) (3) לחוק יסוד: הכנסת בדבר תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או ארגון טרור נקבעה ההלכה שהועלתה שוב בפסקה 15 בעניין כסיף:

"מניעת התמודדות מכוח עילה זו תתאפשר כמובן מקום שבו מועמד או רשימה נוטלים בעצמם חלק פעיל במאבק מזוין של ארגון טרור או מדינת אויב נגד המדינה וכן מקום שבו הם מעודדים מאבק כזה או תומכים בו תמיכה חומרית, פוליטית או אחרת. כמו כן, פסילת רשימה או מועמד מכוח עילה זו תתאפשר רק אם התמיכה היא במאבק מזוין של מדינת אויב או של ארגון טרור." (האזכורים הורדו).

18. לעניין הרף הראייתי הנדרש לצורך פסילת מועמדותה של רשימה נקבע כלהלן:

א. ראשית, הפנייה למטרותיה של רשימת המועמדים כשהפנייה זו היא קודם כל למצעה של הרשימה ולמאפיינים הדומיננטיים הניצבים כמרכזיים בין השאיפות או הפעילויות ולתופעות המהוות יעד שליט וזאת להבדל מהפנייה לדברים שהיו שוליים.

ב. על מטרותיה הדומיננטיות והמרכזיות של הרשימה יש ללמוד מן המצע ומן ההצהרות המפורשות שלה שיש בהן היגד ישיר וכן ממסקנות מסתברות המשתמעות באופן חד משמעי מהצהרות.

ג. יש להראות כי רשימת המועמדים פועלת למען מימוש המטרות ולהפיכתן מרעיון והגשמתו. על כן נדרשת פעילות בשטח להוצאת מטרות הרשימה מהכוח אל הפועל. פעילות זו צריכה להיות חוזרת ונשנית ואין די בפעילות ספורדית.

ד. יש לוודא כי הפעילות מגיעה לכדי ביטוי חמור וקיצוני מבחינת עוצמתה.

ה. נדרשות ראיות שהינן משכנעות, ברורות וחד-משמעיות.

ו. עוד נדרשת מסה קריטית של ראיות המצדיקות את פסילת הרשימה.

19. ראשית, בבקשה הנוכחית לא מתקיים תנאי הסף הראשוני והבסיסי ביותר לצורך פתיחתו של דיון לצורך פסילת מועמדותה של רשימה והוא מצעה הרשמי של הרשימה המשותפת. הבקשה לא מתייחסת למצעה של הרשימה המשותפת ו/או למצעים הרשמיים של רכיביה. זו סיבה מספקת לצורך דחייתה של הבקשה כפי שנקבע בעניין כסיף בפסקה 77 לפסק דינה של הנשיאה נקבע כי:

"מבקשי הפסילה לא הציגו את המצע הרשמי של הרשימה שהוא מקור מרכזי המלמד על מטרותיה, וגם מטעם זה יש קושי להגיע אל המסקנה כי הרשימה תומכת במאבק מזוין של ארגון טרור וכי זוהי המטרה המרכזית והדומיננטית של חד"ש-תע"ל שלהגשמתה היא פועלת באופן ממשי ועקבי."

20. שנית, לא רק שאין אזכור למצעה הרשמי של הרשימה המשותפת אלא אין התייחסות כלשהי להצהרות, הודעות, כרזות, או מודעות רשמיות שיצאו והופצו לרבים מטעם הרשימה המשותפת.

21. שלישית, לצורך פסילת רשימה חובה להצביע על פעילות פרלמנטארית הקשורה לעילות הפסילה (ראו פסקה 75 לעניין כסיף); הבקשה הנוכחית אינה מתייחסת לפעילות פרלמנטארית כלשהי מטעם הרשימה המשותפת או מטעם רכיביה (חד"ש, תע"ל, רע"ס ובל"ד).

22. רביעית, הבקשה הנוכחית אינה מתייחסת לשום פעילות כלשהי בשטח מטעם הרשימה או רכיביה הקשורה לעילות הפסילה. כשהמבקשים מתאמצים להוכיח זאת הם מזכירים תחת הכותרת "פעילויות המשיבה להגשמת מטרותיה" כי חברי הרשימה נפגשו עם יו"ר הרשות הפלסטינית ושם הסבירו לו כי הסכימו להתפזרות הכנסת כדי לרוץ מחדש ולהגדיל את כוחם (פיסקה 15 לבקשה). ובמועד אחר בחודש מאי 2019 נפגשו חברי חד"ש עם ראש הממשלה החדש של הרשות הפלסטינית מר מוחמד שתייה ובירכו אותו על מינויו (פיסקה 16 לבקשה). אם אלו הן "הפעילות בשטח" של המשיבה המסכנות את התמודדותה של הרשימה המשותפת אז צריך לפסול את רוב הסיעות בכנסת.

23. חמישית, הבקשה אף לא מתייחסת לשום פעילות בשטח מטעם מועמדיה של הרשימה שניתן לייחס אותה לעילות הפסילה. כשמעיינים בבקשה מוצאים פריט אחד המתייחס להשתתפותו של חה"כ יוסף ג'בארין בכנס בלונדון (פיסקה 43 בבקשה) אך ללא קשר לסילוף העובדתי המופיע בפסקה זו והמוכחש בזה, הרי אין בהשתתפות זו עבירה על החוק ולא עבירה על כללי האתיקה של הכנסת שכן ועדת האתיקה של הכנסת אישרה מראש את נסיעתו והשתתפותו של חה"כ ג'בארין. בכל מקרה, אין בהשתתפות זו לבין עילות הפסילה ולא כלום. למען השקיפות יצוין כי חה"כ ג'בארין הגיש עתירה לבג"ץ בעניין האיסור בכללי האתיקה שאוסר על חבר כנסת לנסוע ולהשתתף בכנס במימון גוף הקורא לחרם (בג"ץ 3201/18 חה"כ ד"ר ג'בארין ואח' נגד ועדת האתיקה של הכנסת (תלוי ועומד)).

24. ועוד, ללא קשר לאי הרלבנטיות לאמרות בודדות של מועמדים לצורך פסילת התמודדותה של רשימה, הרי תוכן של האמרות המיוחסות למועמדים/ות בבקשה (מן כתבות אינטרנט או קטעי עיתונות) שהן מוכחשות כפי שהוסבר לעיל, אינו קשור לעילות הפסילה. אין אמרה אחת שבה מועמד/ת קורא/ת לתמיכה במאבק מזוין של ארגון המוגדר על פי החוק כארגון טרור. אין אמרה אחת, וללא קשר לאמיתות תוכנה, שיש בה קריאה לשימוש באלימות.

25. רוב האמרות מטעם המועמדים/ות שצוינו בבקשה וללא קשר לאמיתות תוכן נוגעות לסוגיית הנרטיב אודות ההפליה ההיסטורית, העוול ההיסטורי, הנכבה וכו' (ראו לדוגמא פסקאות 16, 18-20, 46 בבקשה). רק גזענים יבקשו לפסול מועמדים או רשימה על בסיס נרטיב היסטורי של עם או קבוצת מיעוט אתני כי מבחינתם קיומו של נרטיב כשלעצמו מעיד על קיום לגיטימי של קבוצה לאומית.

26. גם ההסברים המלווים בבקשה לפוסטים המיוחסים למועמדות ולמועמדים הינם מסולפים ומגמתיים. אין בבקשה פוסט אחד שבו מועמד/ת קורא/ת לשימוש באלימות לצורך קידום מטרה פוליטית לא שכן תמיכה במאבק מזוין של ארגון המוגדר בחוק הישראלי כארגון טרור.

27. הסילוף המגמתי שעולה מן הבקשה הנדונה הינו קיצוני גם כאשר מדובר בראיון מוקלט של מועמד. כך למשל הראיון המיוחס לחה"כ איימן עודה בפסקה 47 לבקשה ששם מיוחסים לראיון שלו עם ערוץ אל מיאדין - שהוא ראיון ארוך ומקיף ביותר - דברים שלא מצאנו בו. לא במקרה לא טרחו המבקשים לתרגם את הראיון או להביא ממנו ציטוט אחד שהוא שלם ונכון.

28. בכל מקרה, הבקשה לא כוללת, וגם היא לא יכולה לכלול, התייחסות כלשהי לעבירה פלילית או אף עבירה על כללי האתיקה של הכנסת שבוצעה על ידי מועמד/ת ואשר שייכת לעילות הפסילה. פשוט אין, כי אין.

29. יוזכר כי בעניין כסיף הגישו המבקשים ערעור בחירות נגד אי פסילת רשימת חדי"ש – תע"ל על ידי ועדת הבחירות המרכזית ואשר כלל טיעונים מקיפים ומספר פרטים ועמודים רחב וגדול יותר מבקשה זו, עם זאת, בית המשפט העליון לא מצא שערעורם עונה על הסף הראייתי. מקל וחומר במקרה דנן כאשר הדיון האחרון שהיה בעניינן של ארבע הסיעות שמרכיבות את הרשימה המשותפת כולל ד"ר כסיף עצמו היה רק בחודש מרץ האחרון והיקף הראיות כאן הוא קטן יותר ומשקלן האיכותי נמוך ביותר.

30. לכן יהיה מיותר לטעון שהבקשה לא מגיעה לדרגה של "מסה קריטית" של ראיות הקשורות לעילות הפסילה כי היא לא מגיעה לסף הראייתי הראשוני ביותר המצדיק דיון בה.

על יסוד האמור לעיל, מתבקשת ועדת הבחירות המרכזית לדחות את הבקשה על הסף ולחייב את המבקשים בהוצאות.

ד"ר חסן ג'בארין, עו"ד
ב"כ המשיבה

חיפה, 13.8.2018